

RD Pod Skalkou je známe bio syrmí z kozieho a kravského mlieka

Čoraz viac ľudí vyhľadáva potraviny s označením bio. Pri kúpe je dôležité sledovať taktiež ich pôvod, najmä ak si uvedomíme, že najväčším dodávateľom biopotravín na svetový trh je Čína. Pritom viaceré tamojšie výrobné postupy by sme mohli nazvať minimálne diskutabilné. Oplatí sa preto poznať odkiaľ pochádza to, čo si položíme na náš stôl. Ideálne, ak od nášho domáceho poľnohospodára. Na jednej strane podporíme výrobu u nás na Slovensku a na druhej strane máme vlastne aj lepší dohľad nad samotnou kvalitou.

Vzorný príklad sme našli na malebnej Orave v Tvrdošine, časti Krásna Hôrka. Sídli tu Roľnícke družstvo Pod Skalkou, známe najmä výrobou bio zrejúcich syrov z kozieho a kravského mlieka. Tie si môžu ľudia kúpiť aj priamo v areáli družstva, predajňa je otvorená vždy v pondelok a štvrtok.

Od histórie po súčasnosť

Družstvo v Krásnej Hôrke začalo písať svoju históriu už medzi prvými v roku 1958. O takmer 20 rokov neskôr prišlo k zlúčeniu do veľkého tvrdošínskeho družstva. Na hospodárskom dvore v Krásnej Hôrke zostala najmä autodoprava ako súčasť vtedajšej pridruženej výroby. Krátko po revolúcii sa opäť osamostatnili, od roku 1991 sa tak začal novodobý príbeh RD Pod Skalkou.

Z celkovej výmery 470 ha je len 75 ha ornej pôdy. „Zo 400 ha TTP vieme kosiť len polovicu, na zvyšných 200 ha sa s technikou poriadne ani nedostaneme a tieto pozemky využívame len ako pasienky,“ hovorí Peter Ondreják, už 12 rokov predseda RD Pod Skalkou.

Celú produkciu z rastlinnej výroby zužitkujú vo vlastnom chove zvierat. Na 30 ha pestujú obilniny, 15 ha jačmeň a 15 ha pšenicu. Na zvyšku krmoviny na ornej pôde a tento rok zasiali ešte 3 ha hrachu. Posledne menovanú plodinu budú zberať kombajnom v plnej zrelosti a posluží ako krmivo pre kozy. Nákup hrachu v bio kvalite je finančne náročný, preto sa rozhodli pre vlastné pestovanie.

Bude zastavaný aj posledný ha ornej pôdy?

Vo väčšine územného plánu mesta Tvrdošín s takouto možnosťou reálne počítajú. Na to, či je to správne, si každý racionálne zvažujúci človek dokáže rýchlo odpovedať. V družstve by boli radi, ak by mohli udržať čo najviac ornej pôdy pre budúce pestovanie plodín. Vlastníci sa aj o predaj zaujímajú pomerne často, ich predstava ale nezriedka mieri k viac ako 30-40 eurám za m². Pripomíname, že stále hovoríme o ornej pôde nižšej bonity na Orave. Problémom sú tiež rozdrobené vlastnícke vzťahy, komplikujúce ďalší rozvoj družstva. Evidujú okolo 600 nájomných zmlúv, pričom len asi 10 vlastníkov má 3-4 ha, ostatní menej ako jeden ha.

Ekológia od roku 2005

Nedávno uvažovali nad zrušením chovu dojníc a prechodom na chov kráv bez trhovej produkcie mlieka. Nakoniec sa rozhodli nič nerušiť a naopak pred dvoma rokmi investovali do dojacieho robota. V súčasnosti chovajú 97 dojníc plemena slovenské strakaté. Peter Ondreják hovorí: „Robot nám vie podojiť 65 až 70 kráv denne. Zhruba toľko dojíme pravidelne, ak si od celkového počtu odpočítame zasušené kravy a podobne.“

Nie až tak častým je u nás chov kôz, najmä v ekologickom režime. V Tvrdošine chovajú v stáde 200 zvierat.

Ak sa kvalitná technika spojí so serióznym prístupom predajcu, výsledkom je dlhodobá spokojnosť zákazníka. Na snímke zľava: Konateľ spoločnosti AGROBON Zvolen Igor Bohuš a predseda RD Pod Skalkou Peter Ondreják.

Celú produkciu kozieho a časť kravského mlieka spracovávajú vo vlastnej mliekarni. Špecializujú sa na výrobu syrov, predovšetkým zrejúcich. Okrem vlastnej predajne a rozvozu do menších obchodov, hľadajú v súčasnosti aj ďalšie nové možnosti predaja, napríklad aktuálne rokujú s jedným reťazcom. V našich supermarketoch nie je problém teraz nájsť kozie mlieko a výrobky z neho, väčšinou však z Francúzska. Čoskoro by ich mohli aspoň čiastočne nahradiť naše slovenské.

Extrémna svahovitosť pozemkov

Miestne polia dokážu poriadne preveriť techniku a zručnosť ľudí. Na niektorých parcelách sa nachádza len pár cm pôdy, potom

už nasleduje skala. Mimochodom, kameňov tu majú nadbytok skoro na každom poli. Nadmorská výška v Tvrdošine je niečo cez 500 m a aj keď nie je družstevný chotár rozľahlý, vedľa vystúpí až do 1076 m n. m., kde ešte kosia. Svahovitost najlepšie opisujú slová predsedu: „Niekedy je lepšie sa nepozerať na traktor s vozom pri zbere.“ Hlavne ak je vlhšia pôda, táto súprava sa ovláda veľmi ťažko na kopcoch. Aj počas sucha musí ísť obsluha plynulo, bez náhleho brzdenia alebo zrýchlenia. Stačí chvíľka nepozornosti a stroje sa rýchlo prevrátia.

Seno režu už pri zbere vozom, s použitím každého 2-3 noža, podľa podmienok. Pri kŕmení tak následne šetria čas. „Čo sa zberá vozmi, všetko režeme,“ dopĺňa Pe-

Senážny voz EUROPROFI 5000 L kúpili pred vyše 10 rokmi, k plnej spokojnosti im slúži aj dnes.

ter Ondreják. Senáž väčšinou neobracajú, túto pracovnú operáciu šetria vďaka kondicionéru, majú ním vybavenú každú žaciu lištu.

Zber krmovín už len technikou Pöttinger

Dnes je to už viac ako 10 rokov, keď spoločnosť AGROBON Zvolen dodala prvé stroje

Pöttinger pre RD Pod Skalkou. Bol to vtedy senážny voz EUROPROFI 5000 L a čelná žacia lišta NOVACAT 306 F ED α -motion s kondicionérom. Čoskoro nasledovali, bočná žacia lišta NOVACAT 302 ED s kondicionérom, dvojrotorový zhrňovač EUROTOP 651, ďalší senážny voz EUROPROFI 5510 L combiline a druhá čelná žacia lišta. Najnovší prírás-

Nový 8-rotorový obracač HIT 8.81.

tok – obracač HIT 8.81 použijú prvýkrát v tejto sezóne.

Na poliach družstva môžeme vidieť v súčasnosti len krmovinársku techniku Pöttinger. Stroje iných značiek postupne nahrádzali a dnes už používajú len tie s logom štvorlistka.

Štefan Šcecina
AGROMAGAZÍN

CASE IH
AGRICULTURE

PÖTTINGER

APV
www.apv.at

Najlepší výber traktorov, lisov, axiálnych kombajnov, manipulátorov.

Polnohospodárska technika Pöttinger zahŕňa žacie stroje, obracače, zhrňovače, lisy, senážne vozy, samozberacie vozy, pluhy, kypryče, podmietače, sejacie stroje.

Medzi sortiment značky APV patria: kotúčové rozmetadlá, pneumatiké sejacie a hnojacie zariadenia, lúčne brány, lúčne valce, poľné brány, rozmetadlá soli pre zimnú údržbu.

AGROBON ZVOLEN
www.agrobonzvolen.sk

AGROBON Zvolen spol. s r.o. • SNP 143, 962 01 Zvolenská Slatina
Tel./fax: +421 455 369 311 • E-mail: obchod@agrobonzvolen.sk

Predaj strojov: Ing. Lukáš Bohuš • 0908 625 657

Predaj náhradných dielov: Ing. Igor Bohuš • 0907 056 902

Servis strojov: Jaromír Kriek • 0905 882 285